

Skjøtselsplan for Kåveland Lyngdal kommune

Asbjørn Lie
Naturmuseum og botaniske hage, Universitetet i Agder
2022

Forord

Naturmuseum og botaniske hage, Universitet i Agder, er bedt av Ragnhild Holme Qvist og Carl Erik Qvist om å lage en skjøtselsplan for et skogområde som ligger mellom egen fritidseiendom (FF49) og to innregulerte hyttetomter (FF50), se kart 2. Planen er etablert i samråd med Kåveland Utvikling AS og eier av skogområdet Torill og Åse Ragna Askeland.

Sone H560_1 og H560_2 er hensynssoner for biologisk mangfold i gjeldende reguleringsplan på Kåveland i Lyngdal kommune, se kart 1. Området består av gammel rik edelløvskog og har en skogbunn med godt vannsig og rik forekomst av ramsløk. Det er mye død ved i området, noe som også gir et svært rikt insekt- og fugleliv.

I bakkant av H560_1 er det regulert inn to hyttetomter og disse har behov for utsikt til sjøen. Kåveland Utvikling AS og familien Qvist har blitt enige om at det skal etableres en skjøtselsplan for de deler av H560_1 som berøres av utsiktshogsten. Begge parter er enige om at Asbjørn Lie v/Universitetet i Agder skal lage skjøtselsplanen. Hensikten med arbeidet er å etablere en skjøtselsplan som både ivaretar den gamle, rike edellauskogen, og som også ivaretar tomteområde FF50 sin forventning om sjøutsikt.

Skjøtselsplanen vil inngå som en del av utbygger sin reguleringsøknad.

Kristiansand, april 2022

Vennlig hilsen

Raul Ramirez
Direktør

Asbjørn Lie
Prosjektleder

Sammendrag

Rapporten oppsummerer eksisterende kunnskap om naturverdiene, og litt om historikken og utbyggingsplanene.

Konklusjon

Skjøtselsplanen gir overordnede føringer for hvordan skjøtselen av skogområde H560_1 skal gjennomføres. Denne har to mål

1. Sikre det biologiske mangfoldet i H560_1
2. Sikre utsikt til bakenforliggende hyttetomter

Dette innebærer beskjæring av enkelte trær, etablering av lauvingstrær, etablering av enkelte høystubber (stående død ved), ta vare på død ved, sikre områder med rik bakkevegetasjon. Det legges vekt å ta vare på sjeldne og truede arter.

Gjennomføringen av første gangs skjøtsel dokumenteres, blant annet med foto, og er førende for den videre skjøtselen i henhold til avtalepartene.

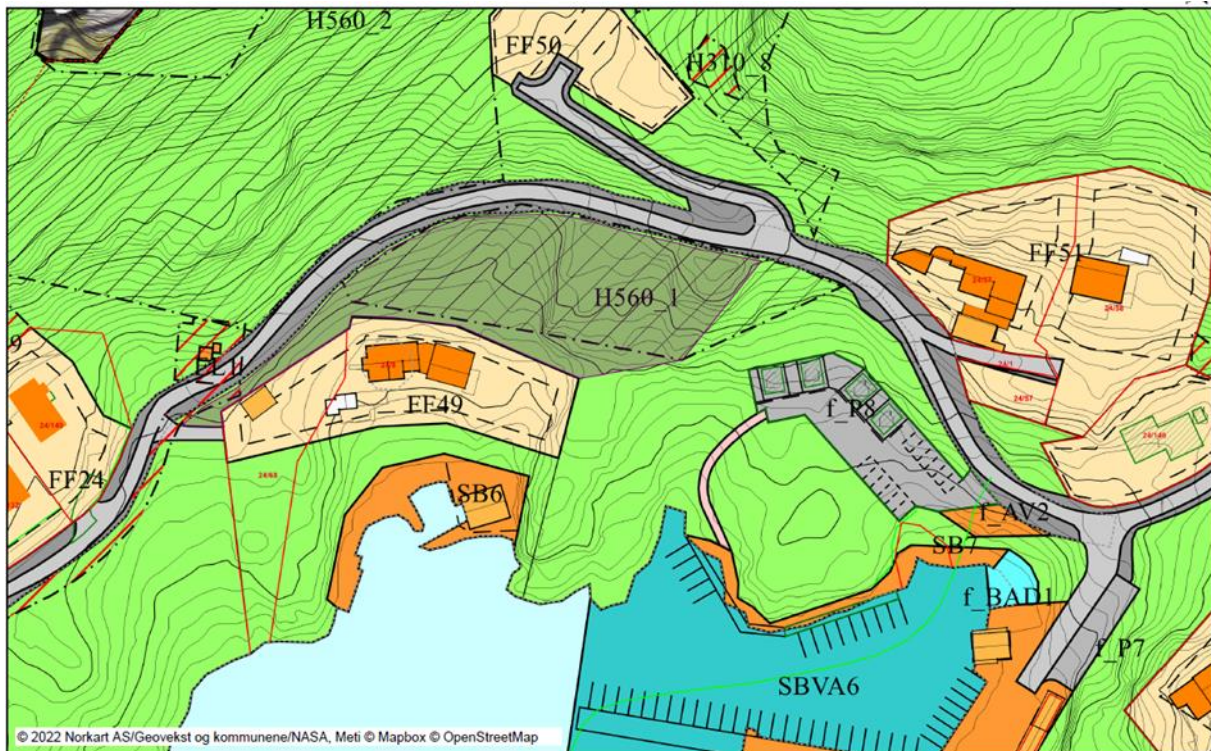
1 Innledning

Fritidseiendommen (FF49) i Ramsvika på Kåveland ble bebygd på midten av 60-tallet, før nærområdene ble regulert som hytteområde.

Kart 1 Kåveland ligger på halvøya mellom Grønsfjorden og Rosfjorden i Lyngdal kommune. Hytteområdet vender ut mot Grønsfjorden og Lindesneshalvøya.

Store deler av området bak fritidseiendommen (FF49) er regulert som bevaringsområde i gjeldende reguleringsplan og består blant annet av store gamle trær av ask og alm og en betydelig forekomst av ramsløk. Alm, ask og ramsøk er rødlistet og indikerer en rik edelløvsskog av svært høy verdi. I området finnes det også gamle lauvingstrær som gir området lang kontinuitet som skog. Dette bidrar til å øke verdien av dette området, se område H560_1 og 2 i kart 2 nedenfor. Dette er elementer som vi gjennom denne skjøtelsesplanen ønsker å bygge videre på, blant annet ved å skape nye lauvingstrær. Skogfaglig kompetanse har blitt benyttet for å velge ut egnede nye lauvingstrær og for å avgjøre i hvilken grad øvrige store trær kan beskjæres uten å ta skade av dette.

Kart 2 Utsnitt fra godkjent reguleringsplan. Den eksisterende fritidsboligen er markert med FF49, og de to regulerte hyttetomtene i godkjent reguleringsplan er markert som FF50. Denne skjøtelsesplanen vurderer hvordan området mellom FF50 og FF49 (H560_1) kan balansere hensynet til begge parter gjennom en frivillig avtale.

2. Materiale og metode

Vi har deltatt på tre befaringer i området, en befaring 21.02 2022 mellom Ragnhild og Carl Erik Qvist, undertegnede og to representanter for utbyggerne, Svein Lande, Reidar Landrud, for å bli enige om hvordan denne skjøtelsen/beskjæringen skal gjennomføres. På dette møtet ble det enighet om en ny befaring 4. mars hvor trepleier, Kristian Køvener, var med som fagperson for praktisk gjennomføring av skjøtselstiltak, for å finne fram til en skjøtsel som skal ivareta hensynet til utsikt, samtidig som interessene til biologisk mangfold og interessene til eierne av FF49 ivaretas. Fra utbygger deltok Erling Lande, Svein Lande og Torill Askeland. Skogkonsult ved Per Kristian Stokke deltok på en ny befaring 28. mars med samme funksjon. Faktaopplysninger er hentet gjennom Artsdatabankens Artskart og økologiske grunnkart pr. 7. mars 2022. Området er kartlagt i en biologisk mangfoldundersøkelse finansiert av utbygger (Grimsby 2019).

3. Resultater

3.1 Status

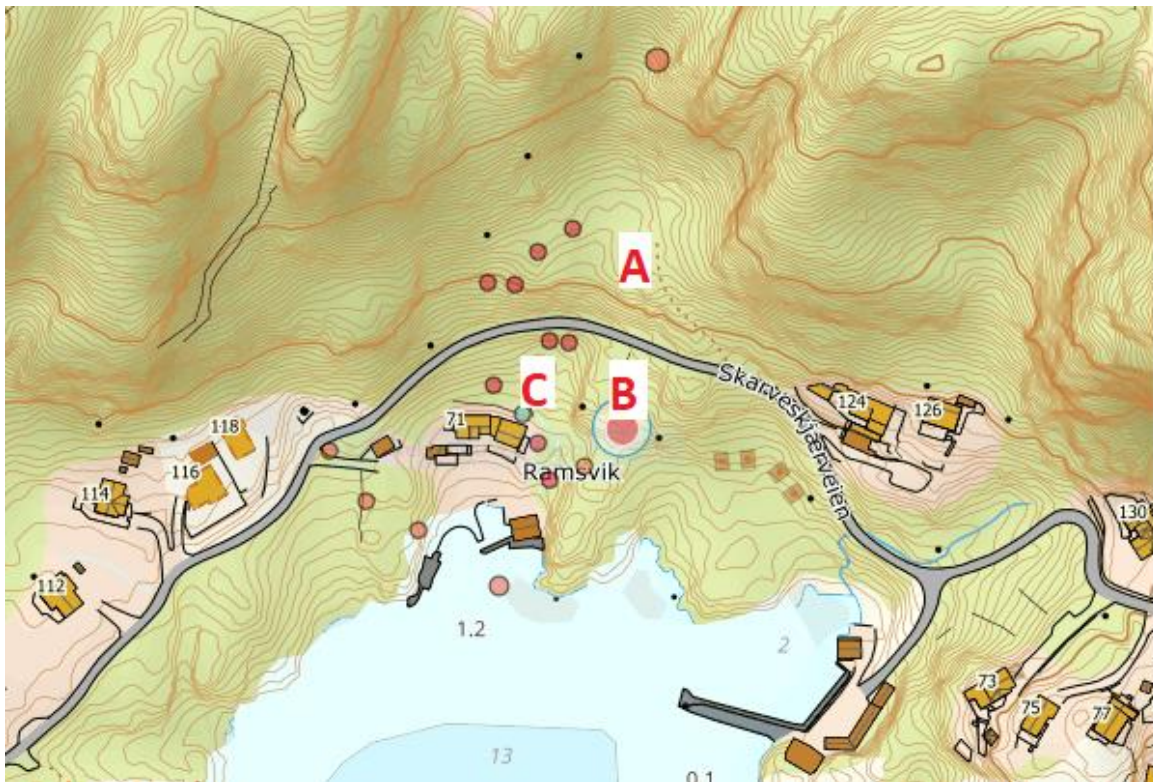
Artsregistreringer

Registrerte artsfunn i Artsdatabankens Artskart jf. kart 3 ovenfor.

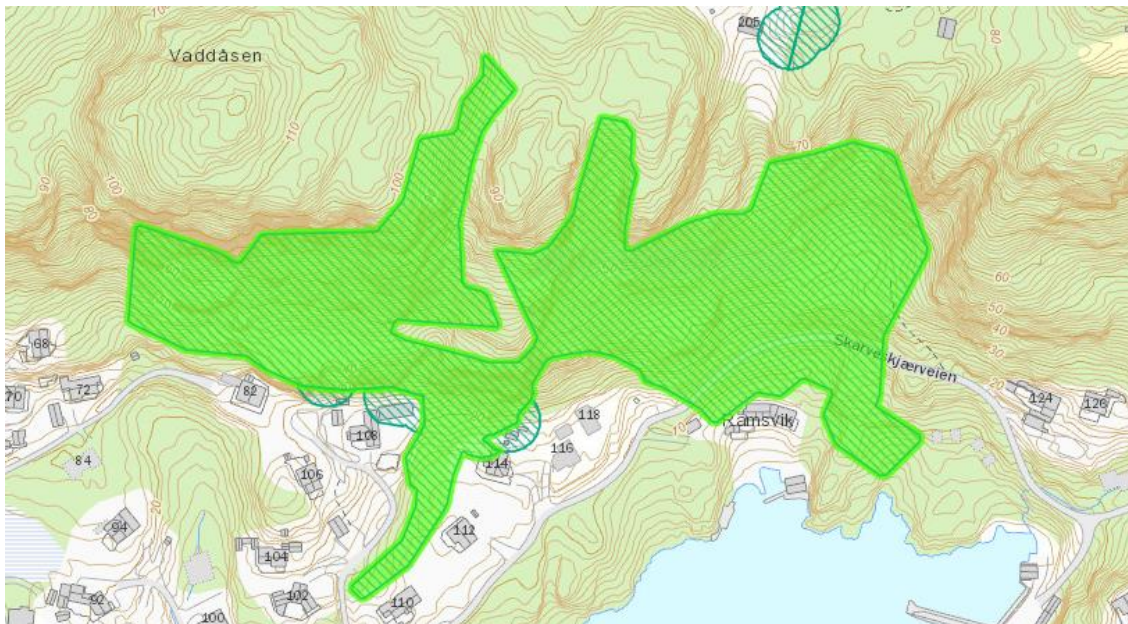
Artsgrupper ↓	Antall observasjoner ↓	% ↓
Fugler	43	49,43
Karplanter	34	39,08
Moser	10	11,49

Det er registrert 59 artsfunn i området, hvorav 8 rødlistefunn. De mest relevante er alm (sterk truet), ask (sterkt truet), villeple (sårbar), lind (nær truet) og ramsløk (nær truet) som alle forekommer i det aktuelle skjøtselsområdet. Det er en rik spurvefuglfauna med kjernebiter, ringdue, stjertmeis, gransanger, blåmeis, kjøttmeis, løvmeis, dvergspett, spettmeis, rødstrupe, svarttrost, måltrost, gjerdesmett, nøtteskrike, kattugle som sannsynlige hekkefugl i området. Store forekomster av kusymre, storfrytle og eføy er også karakteristiske arter i den rike edelløvskogen.

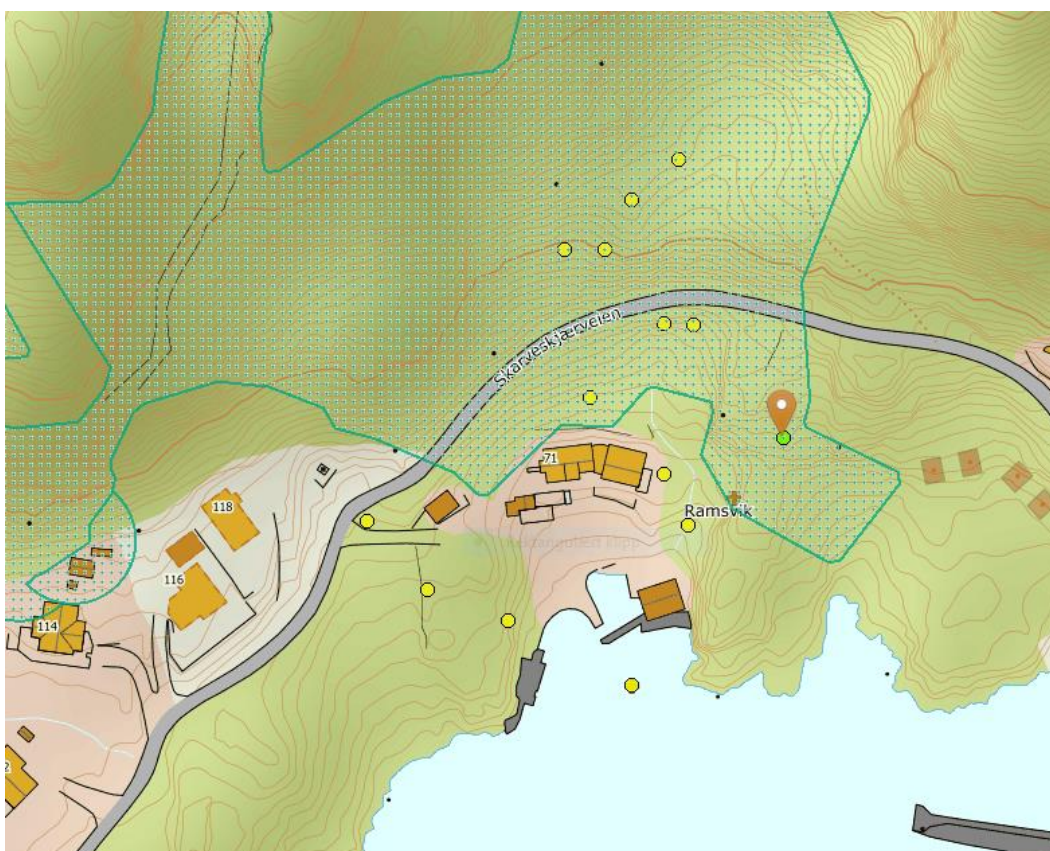
Det er bare sporadiske registreringer fra området, som har et stort potensial for flere organismegrupper.

Kart 3 Registrerte artsfunn i nærområdene til Ramsvik på Kåveland, Lyngdal kommune pr. 3.3 2022, røde og grønne prikker. A viser området hvor det er regulert inn to hyttetomter. B en kolle hvor det er planlagt å etablere en skjøtsel med hovedfokus på biologisk mangfold. C område hvor det er aktuelt med tynning og etablering av lauvingstrær for å gi en akseptabel utsikt til sjø for nye hytter. Kilde: Artsdatabankens Artskart.

Kart 4 Området er registrert i NiN systemet som lågurtskog, dvs. en rik edelløvskog med alm, ask og lind og store mengder med ramsløk. Det finnes også flere trær av villapal (se kartet nedenfor). I dette området er det regulert inn to fritidsboliger i en godkjent plan. Den rike edelløvskogen hindrer utsikt mot sjøen fra disse, og kontakt mellom utbygger/grunneier og eier av FF49 er etablert for å lage en skjøtselsplan for å sikre utsikt til disse hyttetomtene.

Kart 5 Store deler av området er registrert som lågurtskog etter NiN-metodikken, gule og grønne prikker er arter av nasjonal forvaltningsinteresse (stort sett rødlistearter).

3.2 Egne registreringer

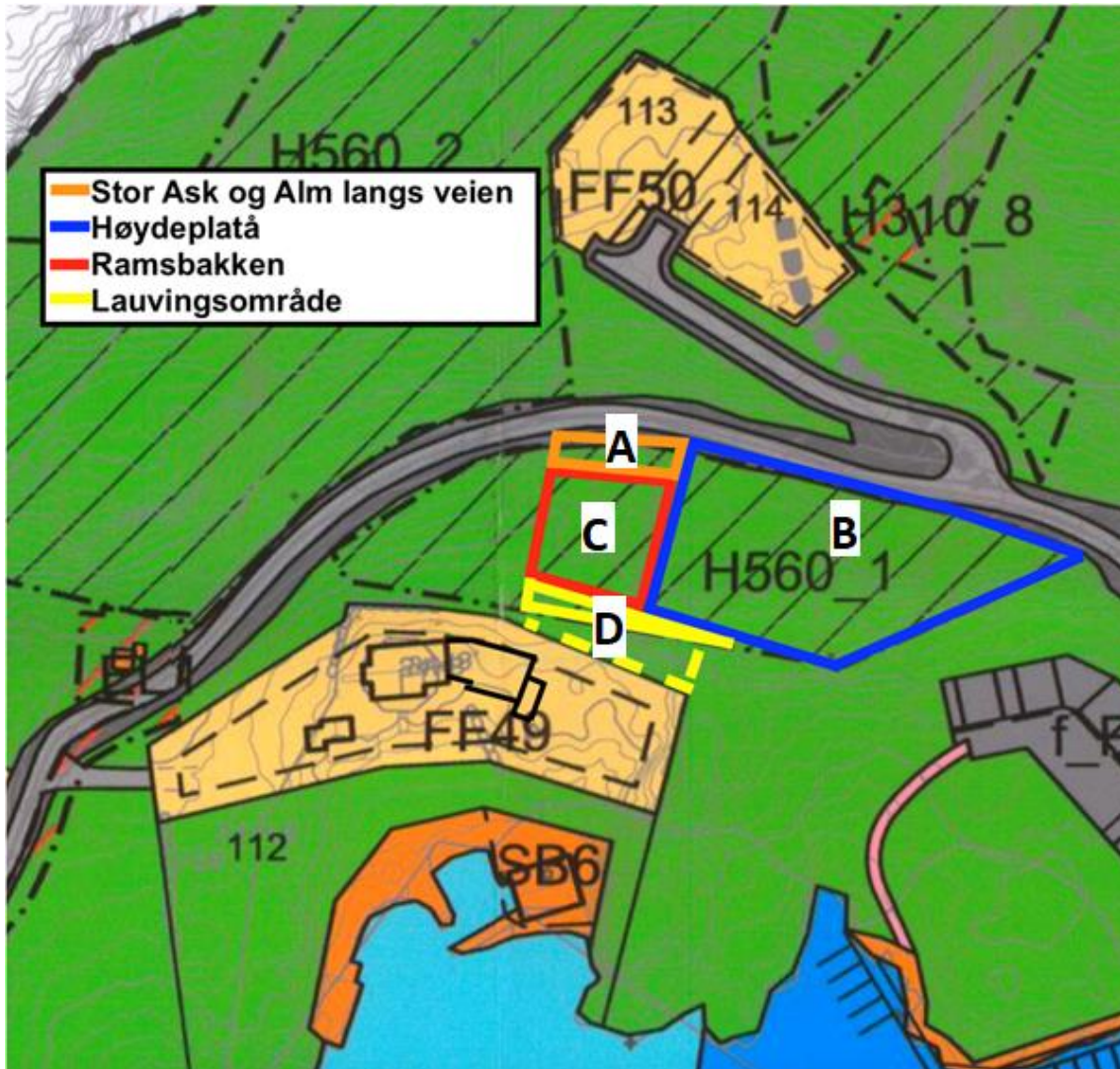
På den korte befaringsen 4. mars ble det notert syngende trekryper (ny), dvergspett, syngende kjernebiter, spettmeis, dompap, grønnspekk, grønnefink (sårbar), løvmeis som så tidlig i hekkesesonger viser at området har et spesielt rikt fugleliv.

På befaringsen 28. mars 2022 ble det notert syngende rødstrupe, måltrost, bokfink, kjøttmeis, gransanger, blåmeis, løvmeis, svarttross, ringdue og gjerdessmett. Kjernebitere ble hørt i denne lille skogteigen.

Skjøtselsplan

Planen omfatter deler av område H560_1 i kart 2, se kart 7 nedenfor. Vi foreslår at den delen av H560_1 som i kartet under omtales som område A, B, C og D, får et nytt navn H560_3.

Rammer for skjøtselen i område H560_1 (evt. nye H560_3) fastsettes i denne skjøtselsplanen. Skjøtselssonen spesifiseres i eget kart jf. forvaltningsområdet i kart 7, markeres i terrenget. Utvalgte lauvingstrær dokumenteres med bilder før og etter tiltaket settes i verk, og trærnes plassering markeres med en GPS posisjon.

Kart 7 Områdeavgrrensingen for skjøtselsplaner er gitt ved delområdene A-D i kartet. A: Store gamle trær i kanten av Skarveskjærsvaien inngår i skjøtselområdet. B: Høydeplatå med mindre rik bakkevegetasjon. C: Rik bakkevegetasjon dominert av ramsløk. D Område nær hytte for nyetablering av lauvingstrær.

Prinsipper for gjennomføringen av skjøtselen

Området skal skjøttes for å ta vare på de biologiske verdiene i hvert delområdene i kart 7, samtidig som rammer for utsikt mot sjø sikres for bakenforliggende hytter.

Det er laget en skriftlig avtale som regulerer skjøtselen mellom framtidig grunneier av H560_1 (familien Qvist) og utbygger/eiere av kommende fritidsboliger i FF50 (113 og 114). Avtalen sikrer framtidig skjøtsel og er vedlagt skjøtselsplanen.

Områdene A-D i kart 7 skjøttes etter modell av et gammelt kulturlandskap med beskjæring av store gamle trær (område A i kart 7), nyetablerte lauvingstrær, fristilling av villapal, og tynning i område B, beskjæring av større trær, uttak av ved, etablering av høystubber som tar hensyn til den store forekomsten av ramsløk i område C, etablering av nye lauvingstrær i område D.

Retningslinjer for skjøtselen i område A-D.

A: Store gamle trær (alm og ask) i veikant beskjæres av trefaglig personell, hvor effekten av skjøtselen vurderes i forhold til plantesykdommer (askeskuddsyke, almesyke) på overlevelse. Et av de store asketrærne er angrepet av askeskuddsyke og kan vurderes som en høystubbe (kuttet over «gaffelen»). Enkelte greiner på de andre trærne kan fjernes så lenge vurderingen er gjort av trefaglig person (med tanke på at treet skal overleve beskjæringen).

B: Høydeplatå. To villapal fristilles og øvrige trær rundt beskjæres, eventuelt kan lauvingstrær etableres (lind, ask, alm, eik). Flere av trærne langs veien egner seg som nye lauvingstrær. Bjørk kan tas ut som ved av grunneier, det kan etableres høystubber av osp. Morell (søtkirsebær) beskjæres, for å beholde et tre som er viktig for ville pollinerende insekter. Hassel fristilles og tas vare på i området, viktig for fugl og insekter.

Spesielle trær:

Stor eføydekket eik ved veien kan kappes over grein 4.

C: Ramsbakken skjøttes for å beholde rik bakkevegetasjon dominert av ramsløk (NT). Beskjæring av enkelttrær, avtales og beskrives og gjennomføres i samråd mellom trefaglig person og partene i skjøtselsplanen. Kvist etter skjøtselen i ramsløkområdet samles i hauger eller fjernes fra dette området.

Hegg og hassel bevares. Villmorelltre kan beskjæres så lenge minst halve kronen står igjen.

Spesielle trær:

Stor skjev ask. Her kan vestre halvdel tas. Dersom treet etter dette får nye skudd kan også andre halvdel tas.

Død ved er viktig for det biologiske mangfoldet, og spares. Men kvister og kapp fra skjøtselen fjernes dersom dette får et så stort omfang at det hinder den rike bakkevegetasjonen.

Skogbunn og død ved skal i minst mulig grad skades ved felling/beskjæring.

D: Etablering av nye lauvingstrær. Alm (EN) og ask (EN) prioriteres som nye lauvingstrær. Det betyr at det må ryddes rundt disse slik at disse ikke blir utkonkurrert (ved utskygging) av annen vegetasjon. Trær som ikke velges ut, felles og kan benyttes som ved, for å gi lys til de nye lauvingstrærne. All kvist fjernes fra området. Busker av kristtorn mm. beholdes, men kan tynnes dersom dette er ønskelig. Alle valgte lauvingstrær merkes (GPS punkt og fysisk). Sone D utvides, fra den smale kilen som ligger i nåværende H560_1, til å gå helt ned til nåværende tomtegrense, se kart 7.

Spesielle trær:

Stor svartor nede ved hytta kan kappes midtveis på stammen. Den er svært livskraftig.

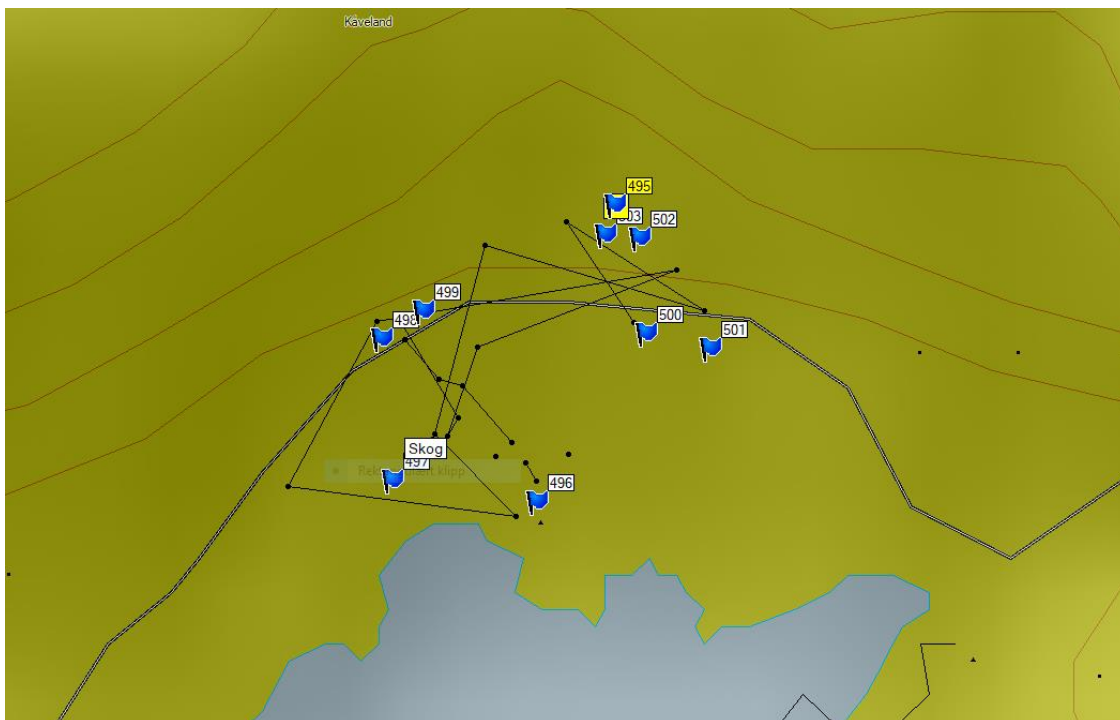
Generelt:

Lauvingstrær lages etter at trærne har felt lauvet og før vårsprett. Da ligger næringen fortsatt i rota. Nyetablerte lauvingstrær trenger mye lys, slik at områdene rundt disse må ryddes for å øke lystilgangen.

Vedlegg

Områdebeskrivelse

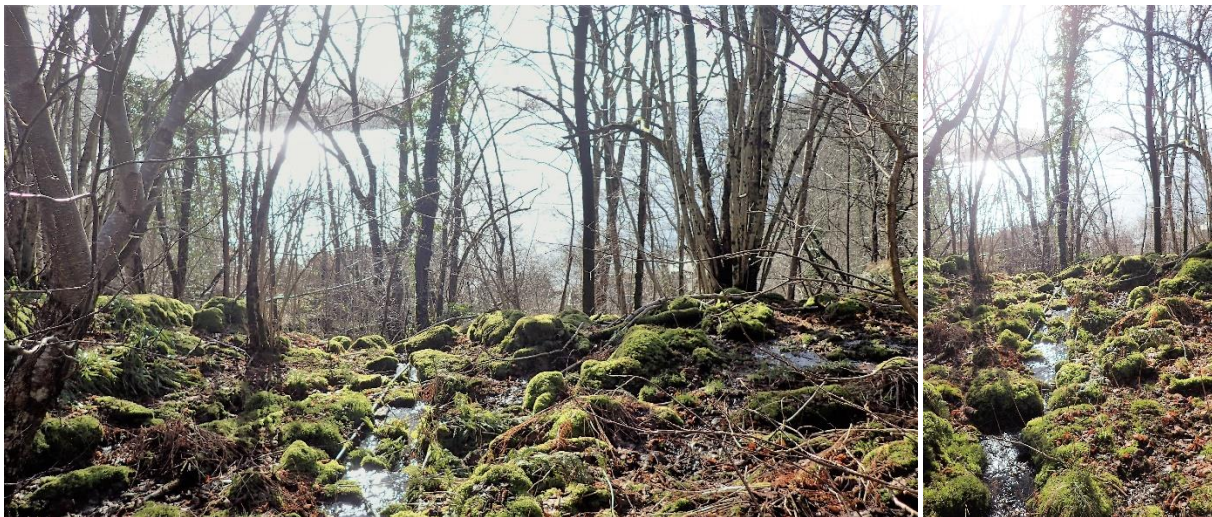
Vurderinger med bakgrunn i befaringen 21.2 2022.

Kart 5 Ruta som ble gått under befaringen 21. februar 2021.

Bilde 1 (6702-03 vp 502) utsikt fra beliggenheten til de nye hyttetomtene, hyttetomten er plassert i lågurtskog dominert av storfrytle.

Bilde 2 og 3 (6704-05 vp 503) Den andre hyttetomta er plassert i et fuktig område, Rik vegetasjon.

Bilde 4 (6701 vp 501) Kollen ved B i kart 1. Her er det forekomster av hassel, villeple og blåbær, røsslyng. Her ønskes det å ta vare på hassel og den rødlistearten villapal i et område som skjøttes som et kulturlandskap. Det skal vurderes om det er trær i dette området som kan etableres som lauvingstrær.

Bilde 5 (6700 vp 500) eik med bergflette, bilde 6 skjev ask nær fritidsboligen på FF49 bilde 7 og 8 to gamle ask og ei alm langs Skarveskjærveien (6697-99 vp 499). Det nærmeste asketreet i bilde 8 viser tegn til å vær angrepet av askeskuddsyke).

Bilde 9 viser Skarveskjærveien gjennom den rike edelløvskogen bak fritidsboligen (FF49) (6696 vp 496) og Bilde 11 viser skogen nærmest fritidsboligen (FF49) (6695 vp 497). For å skape bedre utsikt for bakenforliggende hytter ble det å spare hassel og etablere lauvingstrær vurdert av trekirurg på befaring 4. mars 2022.

Litteratur

Grimsby, S. A. 2019. Skjøtselsplan for rik edelløvskog i Kåveland reguleringsplan-sone. GRIMSBY NATURTJENESTER Nedre Austad 55, 4400 Flekkefjord.

Lenker til databaser

Artsdatabankens økologiske grunnkart:

<https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/?favorites=false>

Vedlegg

Vitenskapelig navn ↓	Autor ↓	Norsk navn ↓	Kategori ↓	Antall observasjoner ↓	% av totalt antall observasjoner ↓
Ulmus glabra	Huds.	alm	● EN	7	0,04
Somateria mollissima	(Linnaeus, 1758)	ærfugl	● VU	5	0,00
Fraxinus excelsior	L.	ask	● EN	4	0,02
Malus sylvestris	(L.) Mill.	villeple	● VU	3	0,09
Cyanistes caeruleus	(Linnaeus, 1758)	blåmeis	● LC	3	0,00
Parus major	Linnaeus, 1758	kjøttmeis	● LC	3	0,00
Strix aluco	Linnaeus, 1758	kattugle	● LC	2	0,00
Dryobates minor	(Linnaeus, 1758)	dvergspett	● LC	2	0,00
Sitta europaea	Linnaeus, 1758	spettmeis	● LC	2	0,00
Alnus glutinosa	(L.) Gaertn.	svartor	● LC	2	0,02
Tilia cordata	Mill.	lind	● NT	2	0,02
Poecile palustris	(Linnaeus, 1758)	løvmeis	● LC	2	0,00
Erithacus rubecula	(Linnaeus, 1758)	rødstrupe	● LC	2	0,00
Turdus merula	Linnaeus, 1758	svarttrost	● LC	2	0,00
Spinus spinus	(Linnaeus, 1758)	grønnsisik	● LC	2	0,00
Allium ursinum	L.	ramsløk	● NT	1	0,04
Turdus philomelos	C. L. Brehm, 1831	måltrost	● LC	1	0,00
Motacilla cinerea	Tunstall, 1771	vintererle	● LC	1	0,00
Fringilla coelebs	Linnaeus, 1758	bokfink	● LC	1	0,00
Coccothraustes coccothraustes	(Linnaeus, 1758)	kjernebiter	● LC	1	0,00
Pyrrhula pyrrhula	(Linnaeus, 1758)	dompap	● LC	1	0,00
Haematopus ostralegus	Linnaeus, 1758	tjeld	● NT	1	0,00
Chloris chloris	(Linnaeus, 1758)	grønnfink	● VU	1	0,00
Anemone nemorosa	L.	hvitveis	● LC	1	0,00
Ficaria verna	Huds.	vårkål	● LC	1	0,02
Luzula sylvatica	(Huds.) Gaudin	storfrytle	● LC	1	0,02
Prunus avium	(L.) L.	morell	● LC	1	0,02
Prunus padus	L.	hegg	● LC	1	0,01
Quercus robur	L.	sommereik	● LC	1	0,01
Betula pubescens	Ehrh.	bjørk	● LC	1	0,00
Primula vulgaris	Huds.	kusymre	● LC	1	0,03
Isothecium alopecuroides	(Lam. ex Dubois) Isov.	rottehalmose	● LC	1	0,08
Metzgeria conjugata	Lindb.	kystband	● LC	1	0,18

<i>Rhizomnium punctatum</i>	(Hedw.) I.J.Kop.	bekkerundmose	● LC	1	0,05
<i>Plagiomnium undulatum</i>	(Hedw.) T.J.Kop.	krusfagermose	● LC	1	0,06
<i>Mnium hornum</i>	Hedw.	kysttornemose	● LC	1	0,04
<i>Thamnobryum alopecurum</i>	(Hedw.) Gangulee	buskrevemose	● LC	1	0,16
<i>Thuidium tamariscinum</i>	(Hedw.) Schimp.	stortujamose	● LC	1	0,05
<i>Homalothecium sericeum</i>	(Hedw.) Schimp.	krypsilkemose	● LC	1	0,05
<i>Hylocomiadelphus triquetrus</i>	(Hedw.) Ochyra & Stebel	storkransmose	● LC	1	0,03
<i>Alleniella complanata</i>	(Hedw.) S.Olsson, Enroth & D.Quandt	flatfellmose	● LC	1	0,07
<i>Anas platyrhynchos</i>	Linnaeus, 1758	stokkand	● LC	1	0,00
<i>Columba palumbus</i>	Linnaeus, 1758	ringdue	● LC	1	0,00
<i>Ardea cinerea</i>	Linnaeus, 1758	gråhegre	● LC	1	0,00
<i>Phylloscopus collybita</i>	(Vieillot, 1817)	gransanger	● LC	1	0,00
<i>Turdus pilaris</i>	Linnaeus, 1758	gråtrost	● LC	1	0,00
<i>Hedera helix</i>	L.	bergflette	● LC	1	0,04
<i>Ilex aquifolium</i>	L.	kristtorn	● LC	1	0,03
<i>Lonicera periclymenum</i>	L.	vivendel	● LC	1	0,02
<i>Corylus avellana</i>	L.	hassel	● LC	1	0,01
<i>Populus tremula</i>	L.	osp	● LC	1	0,00
<i>Berberis vulgaris</i>	L.	berberis	● LC	1	0,04
<i>Polypodium vulgare</i>	L.	sisselrot	● LC	1	0,01
<i>Garrulus glandarius</i>	(Linnaeus, 1758)	nøtteskrike	● LC	1	0,00
<i>Corvus cornix</i>	Linnaeus, 1758	kråke	● LC	1	0,00
<i>Troglodytes troglodytes</i>	(Linnaeus, 1758)	gjerdesmett	● LC	1	0,00
<i>Mergus serrator</i>	Linnaeus, 1758	siland	● LC	1	0,00
<i>Buteo buteo</i>	(Linnaeus, 1758)	musvåk	● LC	1	0,00
<i>Aegithalos caudatus</i>	(Linnaeus, 1758)	stjertmeis	● LC	1	0,00

Totalt 59 taksoner